

KUREMÄE AVALIKU RUUMI ARHITEKTUURIVÕISTLUS

Viitenumber: 170516

ŽÜRII OTSUS JA KOMMENTAARID

10. juunil 2016 Illuka Põhikoolis

Arhitektuurivõistluse eesmärk

Arhitektuurivõistlus on avatud riigihanke ideekonkurss linnaruumi arhitektuurse eskiisprojekti saamiseks. Võistlus korraldatakse Kuremäe parima avaliku ruumi lahenduse leidmiseks. Hankija ja ideekonkursi korraldaja on Illuka Vallavalitsus, kaaskorraldaja Eesti Arhitektide Liit. Võistlus korraldatakse „Eesti Vabariik 100“ arhitektuuriprogrammi „Hea avalik ruum“ raames. Kuremäe keskosa on kavas välja ehitada „Eesti Vabariik 100“ programmis hiljemalt aastaks 2020.

Kuremäe võistlus pakkus võimaluse anda kogu küla avalikule ruumile uus ilme ja aidata sel viisil kaasa piirkonna ruumilise identiteedi muutumisele. Võistlusel oli kaks eesmärki: esiteks uute funktsioonide lisamine linnaruumi ning teiseks meeldejäáva ja iseloomuliku linnadisaini loomine.

Hindamine ja otsus

Arhitektuurivõistluse tähtajaks, 24. maiks 2016 saabus Eesti Arhitektide Liitu kuus ideekavandit, mille kvalifitseerimiskomisjon esitas žüriile sisuliseks hindamiseks.

Žürii hindas võistlustöid võistlusülesandes esitatud hindamisaluste kohaselt. Esitatavad lahendused peavad olema

- diskreetsed, keskkonda sobivad ja ajatud, kuid uudse ja meeldejäáva lahendusega;
- ajas püsivad. Võimaluse korral peaks aja kulg lisama linnaruumile väarikust ja ilu;
- vandaalikindlad;
- ökonoomse teostuse ja ekspluatatsiooniga.

Arvestades ideekavandite vähesust ja kvaliteeti, otsustas žürii mitte välja anda ergutusauhinda ja jagada selle preemiasumma (1500 eurot) võrdselt kolme esimese preemia vahel.

Žürii otsustas üksmeelselt jaotada preemiad järgnevalt.

I preemia (5000 eurot) ideekavandile märgusõnaga „Rännak“,

II preemia (4000 eurot) ideekavandile märgusõnaga „Selge“,

III preemia (3000 eurot) ideekavandile märgusõnaga „4. aste“.

Žürii kommentaarid ideekavanditele

I PREEMIA, „Rännak“

Žürii otsustas anda I preemia ideekavandile „Rännak“ kõige funktsionaalsema ja kohalikku konteksti kõige tundlikumalt sobituva lahenduse eest. Töös on nutikalt ja loomulikult lahendatud küla keskuseala koos kaupluse, bussipeatuse, infopunkti ja kioskiga, arvestades koha loomulikku reljeefsust. Tekib multifunktsionaalne ruum, mis toimib nii igapäevaselt kui ka suuremate ürituste korral.

Terviklikult on läbi mõeldud teedevõrgustik, sh kergliiklusteed, pakkudes ootamatu, aga hea ideena välja pinkidega jalutusraja kloostri tagumisele teele, juhataes Kuremäe külastajaid kaugemale tavatrajektoorist. Sümpaatne on oru pargi lahendus puude hõrendamise ning väikesel lagendikul asuva lava ja vaateplatvormiga, millelt avaneksid kaunid vaated alla orgu.

Edasises planeerimises tuleks arendada edasi väikevorme, mis on liiga skemaatilised. Lisaks tuleks analüüsida kaupluse asukohta, sest pakutud asukoht on hea küla toimimise loogika kohaselt, kuid kaalumist vajavad parkimise, sissesõidu ja muud aspektid.

II PREEMIA, „Selge“

Žürii hindas ideekavandit „Selge“ II preemia vääriliseks kontseptsioonilise selguse eest, mis arvestab Kuremäe identiteedi duaalsust (vaimulik ja ilmalik) ning jagab küla kahe erineva iseloomuga alaks (vaikseks ja aktiivseks). Sümpaatne on väljaku ümbritsemine vaateplatvormiga, mis muudab kogu oru vaadeldavaks eeldusel, et see korrastatakse.

Omapärane idee, mis tasub kaalumist, on väikeste meditatsioonionnikeste paigutamine maastikku. Väikevormide disain on minimalistlik, kohati liigagi urbanistlik. Kurevalgustid on muhe idee, aga žürii ei ole kindel, et need sobivad kohalikku miljöösse. Pakutud kaupluse asukoht ühtib kaubandusloogikaga, kuid miljööd see pigem lõhub, olles triviaalne värv kogu külale.

III PREEMIA, „4. aste“

Ideekavand paistab silma läbitöötatuse ja põhjalikkusega – on aru saada, et töö autorid on tutvunud kohaliku eluolu, geoloogia ja ajaloo. Põnev ja kohaliku pinnasereljeefi arvestades on põhjendatud idee tekitada sadevete ja allikavee suunamise abil kaskaade ja tiike, mis rikastaksid ja elavdaksid maastikku. Samas on oru kontseptsioon tervikuna praegu liiga totaalne ja ressursimahukas. Sümpaatne on jalakäijate ja kergliiklusteede skeem, samuti võimalus kasutada kergliiklusteed suurte ürituste ajal parklana, välistades sellega üledimensioneeritud parklate tekitamist. Väljaku lahendus ise on liiga fikseeritud, puudub mänguruum igapäeva ja suurürituste aegse platsi vahel. Väikevormide materjalivalik on hea, kuid teostus kohmakavõitu.

„Maastikupark“

Ideekavandi tugev külg on soov aktiveerida külakeskust, kuid tulemuseks on ebakindel idee, millega panustatakse ainult ühte kohta ja jäetakse ülejäänud ala lahendamata. Kaupluse asukoht on küla seisukohast hea, kuid möödasõitjate jaoks halb, mistõttu kahaneb tunduvalt kaupluse ehitamise otstarbekus. Ilma kaupluseta aga kaotab ideekavand oma keskse idee. Küllaltki suuremahulise kaupluse asetamine oru servale oleks ka pinnareljeefi arvestades keeruline, lisaks sulgeb see lahendus vaated orule. Vaeva on nähtud väikevormide disainiga, kuigi kohaspetsiifikat ei taju needki.

„Park – parkla“

Ideekavandist on raske leida läbivat ja kohalikku külamiljösse sobivat ideed. Domineerima jääb pargi-parkla betoonpind, mis on selles mahus kasutatav ainult paar korda aastas ega anna kohalikule miljööle midagi head juurde. Põnevad ideed on meditatsiooniväljak – spordiplats ja meditatsioonikiiged. Kaupluse asetus on kaubandusloogikast lähtuvalt funktsionaalne --suure

tee ääres vahetult külla sissesõidul ja see arvestab küla arengu loogikat, kuid Kuremäe sissesõidu väravana on see sobimatu.

„Väljaspool müüre“

Ideekavand loob senisele külakeskusele konkureeriva keskväljaku, sest kauplus tuuakse küla sisse – see on nii väikese asula puhul küsitav. Aktiivala nihutamine teede ristumiskohta ei ole põhjendatud, sest sellest kulgeb mööda allikatee, mis peaks jääma täies ulatuses rahulikule trajektoorile. Kaupluse asetusega on eksitud ka krundi reljeefilooogia vastu ja pealegi paikneb kauplusehoone keskaegse kalmistu alal.

/allkirjastatud digitaalselt/

Paul Keskküla, Illuka Vallavalitsus

Oleg Kuznetsov, Illuka Vallavalitsus

Eduard Ventman, Illuka Vallavalitsus

Kalle Vellevoog, Eesti Arhitektide Liit, volitatud arhitekt-ekspert, tase 8

Jiri Tintera, Eesti Arhitektide Liit, volitatud arhitekt, tase 7

Veljo Kaasik, Eesti Arhitektide Liit, Eesti Kunstiakadeemia emeriitprofessor

Jaak Huimerind, Eesti Arhitektide Liit, volitatud arhitekt-ekspert, tase 8 (asendusliige)

Pille Epner, žürii sekretär